

HABER

PUSULA, sigorta hilelerinde şirketlerin ve eksperlerin yardımcısı

Pusula Adli Muhasebe ve Hile Denetimi Danışmanlığı Kurucusu Fikriye Arslan, bazı sigorta hilelerini sigorta şirketleri ve eksperlerin tespit etmesinin zor olduğunu belirtirken mali müşavir kökenli olmasının hasarların gerçekliğini ortaya çıkarmasında büyük rol oynadığını belirtiyor.

SEVAL ÖZKAP

seval@sigortamedia.com

Ülkemizde sigorta sektörünün istenilen düzeylere ulaşmamasının en büyük nedeni güven sorunu olarak biliniyor. Sistem içerisinde bulunan sigortalıların bir kısmı da sigortadan kazanmanın yolunu hileli yollarla ödedikleri primleri geri almak olarak görüyor.

Pusula Adli Muhasebe ve Hile Denetimi Danışmanlığı Kurucusu Fikriye Arslan, sigorta sektörünün hile ve suistimalden etkilenen ilk 10 sektör arasında yer aldığını söylüyor. Bu alanda çalışan ilk ve tek kadın girişimci olan mali müşavirlik kökenli Arslan, 2014 yılında dünyada tespit edilen bin 400 hile vakasının neden olduğu kaybın 3.7 trilyon dolar olduğunu ve işletmelerin cirolarının her yıl ortalama yüzde 5'ini hile yoluyla kaybettiğini belirtiyor. Arslan, "Uluslararası Sertifikalı Suistimal Uzmanları Birliği (ACFE) verilerine göre 2014'te sigorta sektöründe 62 vaka tespit edildi. Bu vakaların toplam içindeki yeri yüzde 4,5 oranında. Yol açtığı zarar ise ortalama 93 bin USD civarında. Bu 62 vaka tespit edilerek, resmi kayıtlara girenler ve maalesef

hilelerin yüzde 80'i tespit edilemeden kayboluyor" şeklinde konuşuyor. Sigorta şirketleri ve eksperlerin kendilerine verilen bilgiler doğrultusunda yol aldığını ve sigorta hilelerinin bazılarını tespit etmesinin zor olduğunu belirten Arslan, şirketler ve eksperlerle işbirliği içinde olabileceklerini kaydediyor.

En çok ihbar yöntemiyle ortaya çıkıyor

Hilelerin tespitinin zor olduğunu ve vakaların yüzde 49-55'inin verilen zararın tanzim edemediğinin altını çizen Arslan, "Hilekâr gasp ettiği, zimmetine geçirdiği paraları bitirmiş ve ödeyemeyecek durumda olduğundan, ya hapse giriyor ya da belli bir miktarı geri verebiliyor" şeklinde konuşuyor. İşletmelerin hile yapılmadan önce, suistimali önleme çalışmalarına ve erken uyarı sistemlerine yönelmelerinin çok önemli olduğunu belirten Arslan, hilenin ortaya çıkartılma biçiminin ise en fazla ihbar yoluyla olduğunu söylüyor. Arslan, şirketlerin bu noktada kurum içinde ihbar – etik hatları kurarak tedbir aldığını veya danışman firmalarla beraber şirket içinde etkin bir denetim sistemi kurarak eğitimlerle suistimale farkındalık yarattıklarını sözlerine ekliyor.

1400 vakanın 11'i Türkiye'den

Pusula Adli Muhasebe ve Hile Denetimi Danışmanlığı Kurucusu Fikriye Arslan, dünyada tespit edilen bin 400 hile vakası olduğunu belirtiyor. Bu vakaların arasında Türkiye'den sadece 11 tane bildirim olduğunu belirten Arslan, "Bu da sektör istatistiğinin içinde kaybolup gitmiştir. Bu ülkemizde hile olmadığından dolayı değil, 'kol kırılsın, yen içinde kalsın' anlayışıyla gizli tutulmasından dolayıdır" şeklinde konuşuyor.

Fikriye
Arslan

Sigorta şirketleri mali tablodaki sahte bilgiyi göremeyebilir

Sigorta şirketlerinin kendilerine beyan edilen bilgiler doğrultusunda ilerlediğinden bu tür hilelerin bazılarını tespit etmelerinin çok zor olduğunu belirten Arslan, sözlerini şöyle sürdürüyor: "Sigorta şirketleri poliçe hazırlama, zararları teminat altına alma gibi çalışmalarda kendilerine verilen veya beyan edilen mali tablolar ve belgeler üzerinden çalışma yaparlar. Şirketlerin bu evrakların gerçekliği veya tam değeri konusunda ve yanlışlıca-sahte-eksik-fazla bildirimler hakkında yeteri kadar uzmanı olmadığını düşünüyorum. Verilen mali tablolardaki ayrıntıyı görmeleri ve analiz etmeleri beklenemez. Hasar anında her iki tarafın mağdur olmasını önlemek açısından olaya bakarlar. Verilen evraklar sahte olabilir veya olduğundan daha farklı gösterilebilir."

Sigorta şirketlerine ve eksperlere sundukları hizmetlerden de bahseden Arslan, "Ödenecek tazminat ve mahkemeye yansımış dava konularında özel danışmanlık ve inceleme yapabiliriz. Vergi Dairesi ve Sosyal Sigortalar Kurumu ile ilgili çalışmalarda danışmanlık verebiliriz" şeklinde konuşuyor.

Hasarın gerçekliğini tespit ediyoruz

Olaylarda araştırmacı davrandıklarını belirten Arslan, gerçek hasarın olup olmadığını ve gerçek hasarın miktarını tespit edebildiklerini belirtti. Arslan, şöyle konuştu: "X şirketi depodaki mallarını teminat altına almış olsun. Bu depoda bir yangın yaşandığını düşünelim. Envanterde gözükken malların gerçekten yanan mal olduğu konusunda benim bakışım hemen şöyle olacaktır:

- Bu mallar ne zaman alınmış ve hangi firmadan alınmıştır?
- Depodaki malların satın alma talep formu var mı? Kim imzalamış?
- Gelen mal istenilen mal ile aynı mı (ikinci kalite de olabilir)?
- Ne zamandır depoda duruyor? Özelliğini kaybetmiş olabilir, seri sonu olabilir, kullanılamaz olabilir?
- Tedarik edilen firma ile ne zamandır çalışılıyor? Süreklilik arz ediliyor mu? Sanal firma olabilir, paravan olabilir...
- Malların bedeli piyasa fiyatında mı? Özellikle

bedeli yüksek tutulmuş olabilir.

- Malın bedeli ödenmiş mi? Ödeme biçimi nasıl? Diğer firmalara yapılan ödeme politikası ile aynı mı?
- Bu faturaların muhasebeye işleyişleri gerçeği yansıtıyor mu? Örneğin gider olan bir tutar sonradan değiştirilerek stok kalemi haline dönüştürülmüş olabilir.
- Firmanın yangın veya soygun öncesi mali tablolarında bu mallar ne şekilde gözüküyor? *Detay mı yazılmış toplam mı belirtilmiş? Sadece toplamsa en kıymetli mal ile yer değiştirilebilir."

Firmalar hem kendini hem çalışanını güvenceye alıyor

Kişilerin hasar anında sorun yaşamamak için poliçe satın alırken kendilerine danışmanlık yaptıklarını kaydeden Arslan, firmaların iş alanı, fabrikanın bulunduğu alan makine parkuru gibi konularda detaylı araştırma yaptıklarını kaydediyor. Arslan, bu çalışmalarla firmalara hem kendilerini hem çalışanlarını hem de üçüncü şahısları tam teminatla koruma altına alınması konusunda destek verdiklerini söylüyor. Bir örnekle bu süreci açıklayan Arslan, izledikleri yolu şöyle açıklıyor: "İmalatçı bir firma poliçe yaptırmak istiyor ve bu konuda destek istiyor diyelim. Hemen şu sorulara yanıt aranız:

- Firma ne iş yapar? Tehlike derecesi nedir? İmalatı nasıldır? Nerededir? Kapasite raporu var mıdır? Bu rapor güncel midir?
- Makine parkuru rakamları güncel getirilir ve beyan bunun üzerinden yapılır.
- İmalat var mı? Fabrikanın bulunduğu mevki nasıl? Komşu fabrikaları var mı?

Herhangi bir hasar anında 3. kişilere verilen zarar boyutunda komşu fabrikalarda oluşacak zararlar da teminat altına alınması için önemlidir. Hasarda kendi zarar görmeyebilir, ancak yan fabrikaya zarar verebilir.

- Hasar anında ve sonrasında çalışılmadan geçecek sürelerde işçilik kaybının teminat altına alınması sağlanır. Böyle bir teminatı poliçeye yaptırmıştı ve fabrika yangın geçirdi. İşçiler 5-6 ay çalışmadılar. 180 işçi, altı ay sigortadan ücretini aldılar."

Sigortalı 99

"Muhasebe müdürü sigorta için gerekli önemi gösteremeyebilir"

Özel sektörde yer alan şirketlerin poliçe satın alma işleminde muhasebe müdürü veya finansman müdürünü görevlendirdiğini ve bu kişilerin yaptığı diğer yoğun işlerinin içinde bu poliçeye gerekli özeni gösteremeyebileceğini kaydeden Arslan, "Zaten sigorta poliçesi yaptırmak bu kişilerin uzmanlık alanı değil ve zaten günlük işleyiş içinde vakit ayırması gereken bir sürü işleri vardır. Muhasebe veya finansman müdürü gerekli teminatları, gerekli tutarda beyan edememiş olabilir. Bu defa şirket eksik teminattan hasar anında tam olarak yararlanamaz" dedi.

Bazen bu şirketlerin sigorta primi çok yüksek çıktığı düşünülerek, birçok teminatı kapsam dışında bırakabildiklerinin de altını çizen Arslan, "Sigorta şirketlerinden teklif alırken karşılaştırma yapmak için aynı teminatlar, aynı şartlarda mı veriliyor diye bakılmalı. Mutlaka diğerinin düşük olmasının sebebi vardır. Hangi kalemde kısıtlama yapıldığının mutlaka incelenmesi gerekir" diyor. Sigorta işlemlerinin ve teminatlarının muhasebe müdürü veya finans müdürünün inisiyatifine bırakılmaması gerektiğine işaret eden Arslan, "Bu durumlarda bir üst yönetimin konuyu incelemesi veya inceletmesi gerekir" şeklinde konuşuyor.

Ortak alan poliçelerinde üçüncü şahıs teminatı çok önemli

Arslan, firmalara hasar anlarında danışmanlık hizmeti de verdiklerini söylüyor. Arslan, sözlerine şöyle devam ediyor: "Örneğin poliçe satın alırken üçüncü şahıslara verilen zararlar teminat altına alınmalı. Geçmişte bir sitede yaptığımız çalışmada bu poliçeyi yaptırmıştım. Siteye eşya getiren bir aracın şoförü eşya taşıma esnasında çok ciddi bir kaza geçirdi. Nakliye şirketi şoförünün sigortası yoktu ve bu poliçeden yararlanarak tedavi oldu. Aynı sitede yine kat maliki olmayan bir kişinin akrabasının çocuğu parkta kaza geçirdi ve bu teminattan yararlanarak tedavi gördü. Sitelerde ve AVM'lerde; ortak alanlarda uğranılabilecek zararlar karşı özellikle asansör, yangın merdiveni, çatı tamiri, tesisat bakımı konularında bu teminat çok önemli hale geliyor."

Yaralanmalı veya ölümlü iş kazalarında ödenecek tazminat konusunda da danışmanlık hizmeti verdiklerini söyleyen Arslan, "Mahkemeye yansımış dava konusu olmuş dosyalarda özel danışmanlık ve inceleme yapabiliriz" diyor.